

pro domácnost. Třeba držák, který umožní nabíjet mobil a přitom ušetřit místo na stole. Jak na to, se podívejte na www.poradme.se/plasty.

Nápoje u stánku

U stánků jsou často nápoje prodávány jen v plastových obalech určených na jedno použití. Náhrada v tomto případě neexistuje.

Běžná čtyřčlenná rodina tak může třeba za jedno parné odpoledne strávené na koupališti vytvořit hromádku třeba i dvaceti kelímků. Pokud vezmeme v úvahu, že takových rodin se sejde třeba padesát, je to tisícovka kelímků za jedině odpoledne. Pokud bychom všechny tyto kelímky postavili na sebe, vznikla by věž dosahující výšky televizního vysíláče na Žižkově.

Nechte si do kelímku načepovat nápoj znovu. Trocha pitné vody na opláchnutí se zpravidla najde. Sice neušetříte žádné peníze, ale hromada plastů, kterou vytváříte, nebude tak veliká. Podívejte se, zda některý stánek nenabízí zálohované kelímky nebo si přineste kelímek svůj – třeba ten, co jste minule nestihli vrátit.

Fastfoody a občerstvení ve vlaku

Fastfoody si používáním plastového nádobí šetří práci a peníze. Pro cestovní občerstvení je použití plastového nádobí jedinou možností.

Fastfoody se snažte vyhnout nejen kvůli plastům. Do vlaku si vezměte vlastní svačinu (zabalenu do zachovavých plastových obalů). Někteří provozovatelé fastfoody i přepravci přistoupili k dobrovolné dohodě se státem a zavázali se k omezování plastů. Jejich seznam je na www.dostbyloplastu.cz. Zkuste jim dát přednost.

Brčka a další drobnosti

V zemích Evropské unie se spotřebuje každý den skoro 100 milionů kusů brček. Přitom pro konzumaci většiny nápojů (k nimž je skoro vždy dostanete) nejsou potřeba nebo k nim vůbec nepatří. Nebo plastové příbory. Zkusili jste někdy ukrojit řízek plastovým nožkem? Požitek z jídla se tím docela vytrácí.

Při objednávce nápoje požádejte, aby vám jej přinesli bez brčka. Řekněte dětem, že srkání není vůbec nic pěkného. Zkuste se poohlédnout po podnicích, kde nabízí nápoje s brčky z jiných materiálů než je plast. Jsou dražší než plastová a musí se mýt, ale zato jsou opakovatelně použitelná. Vybírejte si jídelny, které nabízejí zapůjčení kovových příborů. Nezanecháte za sebou zbytečný odpad a uvidíte, že vám bude lépe chutnat.

Plastová hlídka

Stáhněte si do svého mobilního telefonu s Androidem naši aplikaci Plastová hlídka. Ta vám pomůže rychle se zorientovat v tom, kolik plastu si přinášíte domů se svým nákupem. Pokud budete chtít, může tu vaši hromádku plastů hlídat. A dovede i mnoho dalšího.

> [Plastová hlídka na Google Play](#) →

Co v aplikaci najdete?

- > Vysvětlení recyklačních symbolů na plastových obalech
- > Mapu pražských žlutých kontejnerů
- > Postupně doplňovanou databázi plastových obalů
- > Vaše osobní sledování spotřeby plastů
- > Tipy, jak můžete plasty doma využít

Speciální sekce portálu Poradme.se o plastech: www.poradme.se/plasty.

Vydala Agentura Koniklec, o. p. s., v roce 2018
Autoři textu: David Kunssberger, Miroslav Lupač
Náklad: 500 ks
Vydání letáku finančně podpořilo hlavní město Praha v rámci projektu Ekoporadny Praha

AGENTURA KONIKLEC

poradme.se

ekoporadny praha

Hlídejte si plasty!

Přečtěte si následující řádky, než sáhnete po plastovém obalu nebo výrobku na jedno použití. Přemýšlejte o náhradním řešení. Může být přínosné nejen pro naše prostředí, ale i pro vás. Hledání nových cest a také netradičního využití plastů může být zábava!

Plasty jsou levné, trvanlivé, tvárné, pevné a odolné. Plasty používáme každý den, často jen z pohodlnosti. V České republice se vytrídí více než 70 % odpadů z obalů. Přesto, každodenní, často bezmyšlenkovitá spotřeba způsobuje, že hromada plastového odpadu kolem nás neustále roste.

Pojďme si udělat malou inventuru spotřeby plastů. Ukažme si, že věci, které jsou zdánlivým odpadem, mohou ještě znovu posloužit. A začněme u každodenních věcí.

Plastové odnosové tašky

Od začátku roku 2018 musí každý obchodník povinně zpoplatňovat odnosové tašky, a to nejméně částkou odpovídající nákladům na jejich pořízení. Obvyklá cena těchto tašek nyní činí 2 – 3 Kč.

 Pokud je zákazník obchodu pohodlný nebo zapomnětlivý a nebere si na nákup vlastní tašku, prodraží se mu nákup při nakupování 4x týdně o více než 600 korun za rok. Kromě toho přispěje do hromady odpadů více než 200 taškami. Jejich plocha bude tvořit téměř 30 m². A když bude takhle nakupovat jeden průměrný sídlištní dům, pokryjí tašky téměř celou plochu letenského fotbalového stadionu.

 Berte si na nákup vlastní tašku. Nevytvoříte zbytečný odpad a ušetříte. Pokud občas zapomenete, koupenou tašku můžete využít pro další nákup. Nakonec poslouží jako sáček do odpadkového koše, dobře se hodí pro odnos tříděného odpadu nebo do ní můžete zabalit nepotřebný textil. Plastová taška tak stejně nakonec skončí v odpadu, ale poslouží vícekrát.

Balené potraviny

Prodej balených sýrů, uzenin a masa je pohodlný hlavně pro obchodníka. Někdy je praktický i pro vás, ale takových případů nebude mnoho. U balených potravin si nemůžete vybrat potřebné množství a navíc jsou takové potraviny dražší. Obal může také skrýt horší kvalitu výrobku. Také vážené lahůdky si odnášíme často v kelímcích a vaničkách nepřiměřeného objemu.

 Běžná „vanička“ na sýry či uzeniny váží okolo 10 g, obal na maso pak více než 20 g. Pokud běžná čtyřčlenná rodina nakoupí každý týden 10 vaniček baleného sýra nebo šunky a 2 vaničky s masem, zůstane po jejím hodování za rok zbytečných téměř 8 kilogramů plastového odpadu. Na průměrný sídlištní dům je to hromádka plastů, která váží stejně jako polovina osobního automobilu.

 Když to jde, kupujte nebalené sýry, uzeniny a maso. Zkuste porovnat ceny balených a nebalených výrobků – uvidíte, že nakoupíte nejméně o 10 % levněji. U vážených lahůdek požádejte o odvážení vybrané delikatesy do vlastní nádoby.

Neporézní vaničky od balených potravin a prodejní kelímky umyjte, osušte a použijte znovu – třeba na uskladnění potravin v mrazáku. Vaničkám z porézního materiálu (polystyrenu) se raději vyhněte. Vaničky se hodí pro přepravu křehkých potravin, koláčů, měkkých sýrů. Můžete je použít i pro pěstování reřichy!

Nápojové obaly – PET lahve

PET lahve jsou všude kolem. V ČR se jich spotřebuje 59 tisíc tun = 1,5 miliardy kusů. Řada nápojů se běžně prodává jen v PET lahvích a na trhu často není alternativa. Nákupu PET lahví se žádná soudobá domácnost skoro nemůže vyhnout.

 Pokud by běžná čtyřčlenná rodina pila jen balené nápoje, spotřebuje za jediný den 6 PET lahví nejběžnější velikosti 1,5 litru. Za rok by po ní zůstala hromada 2190 lahví, která by vážila téměř 90 kg. Pokud bychom uvážili spotřebu běžné-

ho sídlištního domu s přibližně 250 obyvateli, vznikla by hromada o více než 150 tisících PET lahví, která by vážila přibližně 6 tun, tedy jako africký slon.

K pití doma poslouží pitná voda z vodovodu, kterou si můžete chladit třeba v džbánku nebo v již nepotřebné PET lahvi v lednici. Těm co nedají dopustit na perlivou vodu poslouží třeba výrobek sodovky. Všechny tyto alternativy jsou levnější než balené nápoje.

Použité PET lahve mají v domácnosti řadu využití. Nejméně nápadité je použít je znovu – třeba na nápoje nebo na uchování odstáté vody pro závluku květin. Z použitých PET lahví lze vyrobit užitečné pomocníky do domácnosti třeba „šperky“ na dětskou oslavu, trychtýř, krmitko pro ptáky, lapač obtížného hmyzu, vázičku, nebo téměř geniální uzávěr na igelitové sáčky. Výroba takových domácích pomocníků může být zábavou pro celou rodinu. Ty nejlepší nápady jsme pro vás vybrali a umístili na www.poradme.se/plasty. A zde se můžete podělit i o své nápady.

Obaly na nepotravinářské výrobky

Kosmetické přípravky se prodávají převážně v plastových obalech. To samé platí i pro domácí chemii, tedy zejména prostředky na mytí nádobí nebo ostatní saponáty. Množství plastů, které takhle spotřebujeme, závisí na četnosti používání jednotlivých přípravků. Omezit množství plastů je u těchto výrobků opravdu těžké.

Na trhu jsou takzvané náhradní obaly, z nichž se výrobek přelije do originálního obalu. Příkladem jsou tekutá mýdla. I náhradní obal je sice vyroben z plastu, ale toho je použito mnohem méně než u originálního obalu. Nejen Pražané mají možnost nakupovat v bezobalových obchodech. Z obalů od čisticích prostředků můžete vyrobit užitečné pomocníky

1856 – první patentovaný plast – celuloid

1862 – vynálezce celuloidu Parkes představuje plast parkesin pro široké využití v domácnosti

1909 – patentován bakelit

1935 – začátek výroby igelitu společností IG Farben

1960 – začátek používání celofánu pro balení komerčních výrobků

1977 – první PET lahve na studené nápoje

1980 – univerzální PET lahve